

یادداشت

گاز، اهرم فشار روسیه در برابر اروپا

ابراهیم رضایی‌راد*

● درحالی‌که تنش‌های ژئوپلیتیکی بر سر اوکراین در هفته‌های اخیر اندکی کاهش یافته، واضح است که روسیه همچنان مصمم به افزایش نفوذ خود در منطقه است. ذخایر LNG ایالات متحده از آخرین بحران انرژی در اروپا جلوگیری کرد اما به شروع فصل سرما اعضای اتحادیه اروپا، به‌شدت درخصوص صادرات گاز طبیعی روسیه نگران هستند. در این زمینه، تهدید پوتین در مورد عرضه گاز طبیعی نمی‌تواند واضح‌تر باشد، زیرا روسیه از صادرات اتحادیه اروپا خودداری می‌کند و قراردادهای جدیدی را در جاهای دیگر امضا می‌کند. بحران انرژی اروپا که به دلیل هجوم ذخایر LNG ایالات متحده با وقفه اندکی مواجه شد، قرار است با شروع مجدد هوای سرد در این قاره آغاز شود. درعین حال، مصرف‌کنندگان و صنعت اروپایی به‌شدت شاهد بحث‌های جاری آمریکا و روسیه در رابطه با درگیری اوکراین هستند. جنگ در قاره اروپا پس از پایان اولین مذاکرات بین دیپلمات‌های آمریکایی و روسی همچنان امکان‌پذیر است. دیپلمات‌های آمریکایی اعلام کردند که هیچ حرکتی از سوی هیچ‌یک از طرفین صورت نگرفته است، بنابراین خطر درگیری در مرز اوکراین هنوز بسیار واقعی است. صدهزار سرباز روسی هنوز در مرزهای اوکراین متمرکز هستند و ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه دو سند قوی را منتشر کرده که نشان می‌دهد اوکراین روسی است و ناتو باید از مناطق سابق پیمان ورشو عقب‌نشینی کند. واشنگتن به‌صراحت اعلام کرده است که ناتو قرار نیست منطقه را رها کند. هم‌زمان با گفت‌وگوی آمریکا و روسیه، واشنگتن و اتحادیه اروپا در حال آماده‌سازی تحریریه‌ها در صورت اقدام نظامی روسیه در اوکراین هستند. در پاسخ، مسکو به‌صراحت اعلام کرده است که تحریم‌ها با اقداماتی که واقعا به اروپا آسیب می‌زند، مقابله خواهد کرد. ولادیمیر پوتین به‌وضوح درک می‌کند که بازی ایالات متحده و اتحادیه اروپا علیه یکدیگر یک حرکت هوشمندانه است، زیرا رهبران اروپایی نسبت به خواسته‌ها و تهدیدهای روسیه بی‌تفاوت نیستند. بحران کنونی و همچنان ادامه‌دار انرژی اروپا ناشی از حرکت‌های سیاسی ایالات متحده نبود بلکه به دلیل سلاح‌سازی پوتین از کالاهای بود. پوتین با کاهش یا حتی معکوس‌کردن عرضه گاز طبیعی روسیه به مشتریان اروپایی، فشار بر دولت‌های اروپایی را افزایش داده است. اگر روسیه گاز را قطع کند، احتمال تعطیلی بخش‌های کلیدی اقتصادی در اروپا به دلیل کمبود گاز طبیعی وجود دارد. در اقدامی برای افزایش بیشتر فشار، گازپروم بزرگ‌ترین صادرکننده گاز روسیه اعلام کرده است که هیچ حراجی برای گاز روسیه در پلنفرم فروش الکترونیکی خود در هفته ۱۳ تا ۱۴ ژانویه برگزار نخواهد کرد. گازپروم در وب‌سایت خود نشان داد که هیچ جلسه فروشی برنامه‌ریزی نشده است و به روند اخیر تعلیق مزایند ESP ادامه می‌دهد. از ۱۳ اکتبر ۲۰۲۱، هیچ فروش جدیدی ثبت نشده است. بیشتر فروش‌های ESP که در سپتامبر ۲۰۱۸ آغاز شد، گاز مازاد را به اروپا می‌فروشد که عمدتا خارج از قراردادهای بلندمدت است. در این راستا، به نظر می‌رسد استراتژی پوتین کراساز است و رهبران اروپایی درحال‌حاضر عمدتا درباره این موضوع سکوت کرده‌اند. نگاهی گذرا به سایر قراردادهای گازی روسیه نشان می‌دهد که پوتین چگونه از سلاح‌های کالایی خود در اروپا استفاده می‌کند: می‌فروشد که عمدتا خارج اروپایی خود، گازپروم بیش از آن مایل به امضای قراردادهای دیگر است. گازپروم اخیرا تایید کرد که قراردادی چهارساله با غول انرژی ترکیه BOTA در ۳۰ دسامبر ۲۰۲۱ امضا کرده است. روسیه تأمین‌کننده اصلی گاز طبیعی ترکیه است که عمدتا از طریق بلو استریم (۱۶ میلیارد مترمکعب) و ترک استریم (۳۱٫۵ میلیارد مترمکعب) است. گازپروم در سال ۲۰۲۱ حدود ۲۷ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی به ترکیه عرضه کرد، درحالی‌که در سال ۲۰۲۰ این رقم به ۱۵٫۶ میلیارد مترمکعب رسید. قرارداد مهم دیگری که اخیرا امضا شد، بین نوآک (Novatek)، یکی دیگر از تولیدکننده بزرگ گاز روسیه و شرکت انرژی چینی ENN بود. روسیه با امضای قراردادهای عرضه جدید یا اصلاح قراردادهای بلندمدت خارج از اروپا، به‌وضوح این پیام را به کشورهای عضو اتحادیه اروپا ارسال می‌کند که بازارهای گاز طبیعی در حال رونق هستند و مسکو گزینه‌های زیادی دارد.

«پژوهشگر دانشکده حکمرانی انرژی و منابع ایران

در چند روز گذشته آقای شافعی، رئیس اتاق بازرگانی ایران به نظر در اجرای تعالیم شرع انوار اسلام متبلور در آیات متعدد قرآن کریم، احادیث و روایات واصله از ائمه معصوم هدی، مصوبه مجلس شورای اسلامی ناظر بر ماده ۹ طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر که مؤید قائل‌شدن حق نقد علنی و غیرعلنی برای مردم نسبت به کارگزاران نظام، است از روی دلسوزی نسبت به نقد و انتقاد از بعضی از وکلای مردم در قوه مقننه به‌عنوان نمایندگان مجلس به‌دلیل عدم توجه و دقت در طرح‌ها و لایاح به دلیل عدم تخصص ... اقدام کرده است که به نظر به مذاق بعضی از نمایندگان مجلس خوش نیامده است و شاید در اقدامی متقابل مورد هجوم قرار گرفته است»؛ علی نیکزاد، نایب‌رئیس مجلس در واکنش به اظهارات اخیر رئیس اتاق بازرگانی گفت: آقای شافعی در قد و قواره‌ی نیست که از مجلس پشتیبانی کند. آقای شافعی حرفی زده که کندیز از دهانش است». حجت‌الاسلام سلیمی و محمدحسن آصفری «...در تذکری در واکنش نسبت به اظهارات رئیس اتاق بازرگانی ایران درباره مجلس باید، پژوهم گفتند: طرح تحقیقونقص‌از اتاق بازرگانی در کمسیون اقتصادی مجلس مطرح است، بیش از ۴۰ نفر این تقاضا را امضا کرده‌اند اما همچنان به صحن نیامده است. نماینده مردم اراک گفت اگر تحقیقونقص‌انجام می‌شد و موضوع اتاق بازرگانی، درآمد و هزینه‌های آن مورد بررسی قرار می‌گرفت، شاید امروز شاهد چنین گفتمانی از سوی اتاق بازرگانی نبودیم». صرف‌نظر از خفای این مطالب که نگارنده از مواقع دقیق آن مطلع نیست اما امروزه «پارلمان= مجلس» قانون‌گذار قلب دموکراسی‌های معاصر است. گستره وظایف و اختیارات نمایندگان به‌عنوان وکلای ملت در مجلس و امین و حافظ منافع آنها در حاکمیت آنان را به عناصری مؤثر و نقش‌آفرین در اداره جوامع سیاسی تبدیل کرده است، اما به‌راستی ماهیت و چیستی و چگونگی نظارت بر این وکلای ملت در مقام نمایندگی در پارلمان چگونه است؟ به‌عبارتی آیا مردم به‌عنوان موکلان این وکلای خود حق کوچک‌ترین ایراد و انتقادی بر اعمال، رفتار، بیان، کلام، اموال و... آنها ندارند؟ یا شاید بعد از پایان ایام با سوزوزگداز و شور و هیجان انتخابات و به محض رای‌دادن، رابطه این مردم با وکلای منتخب خویش در مجلس یک‌طرفه فسخ می‌شود؟

انتقاد، یعنی «سرعکردن، سرعزگرفتن، جادکردن، درهم‌های سره از میان ناسره، بهین چیزی برگزیدن، آشکارکردن عیب شعر بر قائل آن، جادکردن کاه از دانه»، در زبان انگلیسی نیز واژه «Criticism» معادل «انتقاد» و به همین معنا آمده است. برای مثال، واژه‌نامه یکی جلدی «کسفورده» ذیل مدخل انتقاد را به معنای «عیب‌جویی» و «آشکاراسازی عیوب» معرفی کرده است. نقد و انتقاد وامر به معروف و نهی از منکر مسئله‌ای است که در روابط اجتماعی مطرح است و بیشتر در حوزه مناسبات ملت و دولت قدرت، معنا و مفهوم می‌یابد. بنابراین ارتباط تنگاتنگی با مسئله تحمل‌پذیری و نظارت پیدا می‌کند. هرکسی که در مقام قدرت نشسته است یا احساس قدرت می‌کند و به تعبیر قرآنی «استکبار می‌ورزد یا تکبر و نخوت و تفاخر و غرور وی را گرفته است از درجه تحمل کمتری نسبت به زیردستان برخوردار است» و نسبت به هرگونه انتقاد، واکنش‌های تند و خشونت‌باری بروز می‌دهد، به این معنا که بیشتر اهل قدرت یا توهم‌کنندگان آن از توان و ظرفیت کمی از تحمل برخوردارند. در حوزه حقوق عمومی نیز که با بحث مردم و دولت در معنای اعم کلمه و با این مسئله روبه‌رو هستیم، بسیاری از مسئولان و اهالی قدرت یا کسانی که احساس و توهم قدرت و غرور به ایشان دست داده است، رفتاری برخلاف انتظار از خود بروز می‌دهند و از اینکه مورد نظر باشند و رفتار و کردارهای آنان از زیبایی و داوری و به نقد کشیده شود، خشنود نمی‌شوند.

از این‌رو با تندی و نارضایتی با انتقاد و انتقادکنندگان برخورد می‌کنند. یکی از اصول مهم اخلاقی در گستره پژوهش و تحقیق، اصل نقدپذیری است. نقد گفت‌وگوی اثربخشی است که امکان چالش دو نظرگاه و روی‌آورد را فراهم می‌آورد. تلاش برای برخورداری از طرز تلقی و رهیافت دیگران، ناگفته‌ها را اعم از مواضع قوت یا خلل، به میان می‌آورد و محقق را از تک‌بعدی‌نگری و تحویل‌انگاری مصون می‌دارد.

شرط اثربخشی و کارایی آن مسبوقیت گوش بر زبان و سعی در فهم روشن، کامل و بی‌کم‌وکاست مدعای گوینده است. نقد را ردیف انگاشتن و تنها به گفتار خویش توجه‌کردن و ناقد را قاصر در فهم مطالب پنداشتن مانع

اثربخشی و کارایی گفت‌وگوی نقادانه است و محقق را از عمل به توصیه گران‌قدر و روش‌شناختی «کنونا نقاد الکلام» بازمی‌دارد. قرآن کریم در آیات متعدد به این مهم پرداخته است. نخستین موردی که قرآن به جایگاه انتقاد در آموزه‌های قرآنی اشاره دارد، داستان آفرینش انسان است که در سوره‌های مختلف مطرح شده است. در سوره بقره آیات ۳۰ تا ۳۷ به نکاتی اشاره دارد که ارتباط تنگاتنگی با انتقادپذیری و تحمل دیگری دارد. خداوند با آنکه احاطه عملی کامل به هستی و آفریده‌های خویش دارد و در مقام «لایسستل عما یفعل: بازخواست نمی‌شود از آنچه می‌کند» نشسته است، با این‌همه اجازه انتقاد و طرح مسئله را می‌دهد. در این داستان که خداوند خود گزارشگر مستقیم و بی‌واسطه آن است، به این نکته اشاره می‌کند که فرشتگان رفتار خداوند را مورد ارزیابی و داوری قرار می‌دهند و این را که آفریده‌ای را می‌آفریند که خون‌ریزی می‌کند و خشونت می‌ورزد، به نقد می‌کشند. در حوزه مناسبات قدرت، ملت و دولت نیز این مسئله در داستان مورچگان و حضرت سلیمان(ع) به خوبی نشان داده شده است. حضرت با آنکه در مقام قدرت بود، به انتقاد ملکه مورچگان گوش می‌دهد. ملکه مورچگان به‌صراحت و تندی، از رفتار و اعمال حضرت و لشکرپایش انتقاد کرده و بیان می‌کند که آنان بر هر سرزمینی که درآیند، آن را ناخواسته به نابودی می‌کشند. این‌گونه است که به نقد لشکرکشی می‌پردازد و آن را امری زیان‌بار تحلیل می‌کند.

مورچه با انتقاد از لشکرکشی‌های حضرت سلیمان(ع) می‌کوشد تا رفتار وی را مورد ارزیابی قرار دهد و آثار زیست‌محیطی آن را بنمایاند. حضرت با تبسم خویش انتقاد را می‌پذیرد و فرمان می‌دهد که لشکرکشی‌ها به‌گونه‌ای طراحی شود که آسیبی به محیط زیست وارد نکند.*

این انتقاد در مسئله دهد نیز به شکل دیگری خودنمایی می‌کند؛ به این معنا که کوچک‌ترین عضو دولت نیز باید هم پاسخ‌گو باشد و اعمال خویش را با این وکلای ملت در مقام نمایندگی در پارلمان چگونه است؟ به‌عبارتی آیا مردم به‌عنوان موکلان این وکلای خود حق کوچک‌ترین ایراد و انتقادی بر اعمال، رفتار، بیان، کلام، اموال و... آنها ندارند؟ یا شاید بعد از پایان ایام با سوزوزگداز و شور و هیجان انتخابات و به محض رای‌دادن، رابطه این مردم با وکلای منتخب خویش در مجلس یک‌طرفه فسخ می‌شود؟

انتقاد، یعنی «سرعکردن، سرعزگرفتن، جادکردن، درهم‌های سره از میان ناسره، بهین چیزی برگزیدن، آشکارکردن عیب شعر بر قائل آن، جادکردن کاه از دانه»، در زبان انگلیسی نیز واژه «Criticism» معادل «انتقاد» و

به همین معنا آمده است. برای مثال، واژه‌نامه یکی جلدی «کسفورده» ذیل مدخل انتقاد را به معنای «عیب‌جویی» و «آشکاراسازی عیوب» معرفی کرده است. نقد و انتقاد وامر به معروف و نهی از منکر مسئله‌ای است که در روابط اجتماعی مطرح است و بیشتر در حوزه مناسبات ملت و دولت قدرت، معنا و مفهوم می‌یابد. بنابراین ارتباط تنگاتنگی با مسئله تحمل‌پذیری و نظارت پیدا می‌کند. هرکسی که در مقام قدرت نشسته است یا احساس قدرت می‌کند و به تعبیر قرآنی «استکبار می‌ورزد یا تکبر و نخوت و تفاخر و غرور وی را گرفته است از درجه تحمل کمتری نسبت به زیردستان برخوردار است» و نسبت به هرگونه انتقاد، واکنش‌های تند و خشونت‌باری بروز می‌دهد، به این معنا که بیشتر اهل قدرت یا توهم‌کنندگان آن از توان و ظرفیت کمی از تحمل برخوردارند. در حوزه حقوق عمومی نیز که با بحث مردم و دولت در معنای اعم کلمه و با این مسئله روبه‌رو هستیم، بسیاری از مسئولان و اهالی قدرت یا کسانی که احساس و توهم قدرت و غرور به ایشان دست داده است، رفتاری برخلاف انتظار از خود بروز می‌دهند و از اینکه مورد نظر باشند و رفتار و کردارهای آنان از زیبایی و داوری و به نقد کشیده شود، خشنود نمی‌شوند.

از این‌رو با تندی و نارضایتی با انتقاد و انتقادکنندگان برخورد می‌کنند. یکی از اصول مهم اخلاقی در گستره پژوهش و تحقیق، اصل نقدپذیری است. نقد گفت‌وگوی اثربخشی است که امکان چالش دو نظرگاه و روی‌آورد را فراهم می‌آورد. تلاش برای برخورداری از طرز تلقی و رهیافت دیگران، ناگفته‌ها را اعم از مواضع قوت یا خلل، به میان می‌آورد و محقق را از تک‌بعدی‌نگری و تحویل‌انگاری مصون می‌دارد.

شرط اثربخشی و کارایی آن مسبوقیت گوش بر زبان و سعی در فهم روشن، کامل و بی‌کم‌وکاست مدعای گوینده است. نقد را ردیف انگاشتن و تنها به گفتار خویش توجه‌کردن و ناقد را قاصر در فهم مطالب پنداشتن مانع

اثربخشی و کارایی گفت‌وگوی نقادانه است و محقق را از عمل به توصیه گران‌قدر و روش‌شناختی «کنونا نقاد الکلام» بازمی‌دارد. قرآن کریم در آیات متعدد به این مهم پرداخته است. نخستین موردی که قرآن به جایگاه انتقاد در آموزه‌های قرآنی اشاره دارد، داستان آفرینش انسان است که در سوره‌های مختلف مطرح شده است. در سوره بقره آیات ۳۰ تا ۳۷ به نکاتی اشاره دارد که ارتباط تنگاتنگی با انتقادپذیری و تحمل دیگری دارد. خداوند با آنکه احاطه عملی کامل به هستی و آفریده‌های خویش دارد و در مقام «لایسستل عما یفعل: بازخواست نمی‌شود از آنچه می‌کند» نشسته است، با این‌همه اجازه انتقاد و طرح مسئله را می‌دهد. در این داستان که خداوند خود گزارشگر مستقیم و بی‌واسطه آن است، به این نکته اشاره می‌کند که فرشتگان رفتار خداوند را مورد ارزیابی و داوری قرار می‌دهند و این را که آفریده‌ای را می‌آفریند که خون‌ریزی می‌کند و خشونت می‌ورزد، به نقد می‌کشند. در حوزه مناسبات قدرت، ملت و دولت نیز این مسئله در داستان مورچگان و حضرت سلیمان(ع) به خوبی نشان داده شده است. حضرت با آنکه در مقام قدرت بود، به انتقاد ملکه مورچگان گوش می‌دهد. ملکه مورچگان به‌صراحت و تندی، از رفتار و اعمال حضرت و لشکرپایش انتقاد کرده و بیان می‌کند که آنان بر هر سرزمینی که درآیند، آن را ناخواسته به نابودی می‌کشند. این‌گونه است که به نقد لشکرکشی می‌پردازد و آن را امری زیان‌بار تحلیل می‌کند.

مورچه با انتقاد از لشکرکشی‌های حضرت سلیمان(ع) می‌کوشد تا رفتار وی را مورد ارزیابی قرار دهد و آثار زیست‌محیطی آن را بنمایاند. حضرت با تبسم خویش انتقاد را می‌پذیرد و فرمان می‌دهد که لشکرکشی‌ها به‌گونه‌ای طراحی شود که آسیبی به محیط زیست وارد نکند.*

این انتقاد در مسئله دهد نیز به شکل دیگری خودنمایی می‌کند؛ به این معنا که کوچک‌ترین عضو دولت نیز باید هم پاسخ‌گو باشد و اعمال خویش را با این وکلای ملت در مقام نمایندگی در پارلمان چگونه است؟ به‌عبارتی آیا مردم به‌عنوان موکلان این وکلای خود حق کوچک‌ترین ایراد و انتقادی بر اعمال، رفتار، بیان، کلام، اموال و... آنها ندارند؟ یا شاید بعد از پایان ایام با سوزوزگداز و شور و هیجان انتخابات و به محض رای‌دادن، رابطه این مردم با وکلای منتخب خویش در مجلس یک‌طرفه فسخ می‌شود؟

روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

اقتصاد

نحوه نقد و نظارت بر عملکرد وکلای مجلس

حمیدرضا آقاباباییان - وکیل پایه‌یک دادگستری

حقوقی در حقوق خصوصی بر مبنای اراده آزاد بوده و جزء قواعد تکمیلی است (نظریه شکلی Formal theory).
دوم: با این وصف، مهم‌ترین ممیزه حقوق عمومی تنظیم روابط میان جامعه سیاسی با افراد است؛ یعنی همچنان که «متنسیکو» می‌گوید، موضوع حقوق عمومی روابط میان آت‌هایی است که حکومت می‌کند و آت‌هایی که زیر سیطره حکومت به سر می‌برد (قاضی، همان: ۶۵)؛ درحالی‌که موضوع حقوق خصوصی تنظیم روابط خصوصی افراد با یکدیگر است. البته هرچه زمان به جلوتر می‌رود، روابط خصوصی افراد نیز داخل در حقوق عمومی می‌شود و اندیشمندانی همچون ساواتیه و ربیر «اشغال حقوق خصوصی به وسیله حقوق عمومی» را مطرح می‌کنند (همان: ۶۸). یکی از نتایج این تقسیم‌بندی: به استاد اصول ۶۲ تا ۹۹ قانون اساسی آن است که:

۱. انتخاب نماینده توسط مردم؛ مطابق اصول ۶۲ به بعد قانون اساسی، حدود اختیارات و وظایف نمایندگان را مردم تعیین می‌کنند، چون وکیل باید تنها به آنچه در عقد وکالت به‌عنوان مورد وکالت صریحا و ظاهرا اشاره شده، بسنده کند (موسوی خمینی، بی: تا: ۳۸).
۲. سوگند و قسم نماینده؛ مطابق اصل ۶۷ قانون اساسی، نمایندگان باید (تکلیف) در نخستین جلسه مجلس به ترتیب زیر «سوگند» یاد کنند و متن قسم‌نامه‌را «امضا» نمایند. نماینده باید همواره صلاح «و مصلحت مردم» را در نظر گیرد و اظهارنظرها و تصمیم‌گیری‌های او در محدوده حقوق موکلین و برای مصالح آنان باشد. او نمی‌تواند نظراتی شخصی خود را ملاک عمل قرار دهد و اگر تصمیماتی برای نفع و منفعت خویش بگیرد، باطل است.

۲. در وکالت، موکل، اصل و وکیل فرع است؛ یعنی وکیل تابع موکل است؛ بنابراین در بحث نمایندگی برای قانون‌گذاری، این نمایندگان هستند که باید تابع تصمیمات و قانون‌گذاری‌های موکلان خود باشند و نه برعکس.
۴- ملی‌بودن نماینده؛ مسئولیت نماینده در مقابل کل افراد است با هر اید، علاقه، دین، رنگ، نژاد و مذهب؛ پس منتقدان هم جزئی از مردم انتخاب‌کنندگان هستند.
۵- مسئولیت نماینده از تعقیب و توقیف به صراحت اصل ۸۶ قانون اساسی منوط به ایفای وظایف نمایندگی در مجلس است و نه رانندگی و تردد در خط ویژه و انتساب توهمین و تهمت و تحقیر به منتقدین دلسوز در مجالس و محافل غیر مجلس شورای اسلامی.

۶- حق نظارت و انتقاد و شکایت مردم موکل از نماینده وکلای مجلس به استناد اصول متعدد قانون اساسی خاصه ۹۰ تا ۹۶ به رسمیت شناخته شده است، پس تهدید در منع از شکایت و نظارت چرا؟

نتیجه‌گیری

۳. ضمانت اجرای پیمان نمایندگی
مطابق نظریه وکالت، عزل نماینده مجلس به‌عنوان وکیل از سوی مردم (موکلین، جایز است؛ ولی معمولا عزل نماینده مجلس در قوانین اساسی کشورها پیش‌بینی نشده است.* البته هرچند عزل نماینده به خاطر تخلف از «پیمان نمایندگی» با منطق حاکمیت ملی سازگار نیست و استقلال عمل نماینده را از او سلب می‌کند؛ باوجوداین در برخی کشورها به لحاظ حفظ قدرت و امضا حذب حاکم، عزل نماینده پیش‌بینی شده است. استاد ۲۰۷ قانون اساسی ۱۹۷۷ شوروی سابق چنین مقرر می‌داشت:

هر نماینده موظف است درباره کار خود و کار شورا به انتخاب‌کنندگان و نیز به هیئت‌های کارکنان مؤسسات و به سازمان‌های اجتماعی که او را برای نمایندگی نامزد کرده‌اند، گزارش دهد. نماینده‌ای که خود را بی‌ساخته اعتماد انتخاب‌کنندگان نشان نداده باشد، حق تصمیم اکثریت انتخاب‌کنندگان به ترتیبی که قانون مقرر داشته، در هر زمان می‌توان فراخواند و برکنار ساخت (طباطبایی مؤتمنی، همان: ۷۶- ۷۷).

به هر حال در جوامع سیاسی کنونی تنها ضمانت

اجرای قابل اعمال درمورد نمایندگان عدم انتخاب مجدد او در دوره انتخابات بعدی است (هاشمی، ۱۳۷۹: ۱۱۲).
افکار عمومی می‌تواند سد مناسبی برای افراط‌ها و تفریط‌ها نماینده باشد؛ اگر این افکار به سمت و سوی خاصی هدایت نشوند.

چارچوب اصلی مفاد پیمان نمایندگی که حاوی اختیارات، ملاحظات و تکالیف نمایندگان است در قانون اساسی و دیگر قوانین عادی ـ نه از سوی طرفین ـ مشخص می‌شود؛ بنابراین انتخاب‌کنندگان نمی‌توانند در موقع رای‌دادن وظایف و اختیاراتی را بیشتر از آنچه در قوانین، مخصوصا قانون اساسی پیش‌بینی شده، به منتخبان خود بدهند یا از آن بکاهند. تنها راه این افزایش یا کاهش، تغییر و اصلاح قانون اساسی با استفاده از مکانیسم بازنگری قانون اساسی یا اصلاح قوانین مربوط به مجالس قانون‌گذاری است. با این تقسیر:
۱- نقد و انتقاد دارای مبانی دینی است و از نظر دین اسلام ایراد پسندیده است. نقد درمورثی‌که مبتنی بر اصول و روش‌های صحیح صورت گیرد، موجب پیشرفت و تکامل فرد و جامعه می‌شود. با مراجعه به قرآن مجید و کلام امیرالمؤمنین (ع) در نهج‌الایلاغ و بررسی انتقادهای صورت‌گرفته می‌توانیم به اصول و روش‌های نقد صحیح و عالمانه پی ببریم. درمورثی‌که در انتقادهای خود به این اصول و روش‌ها پایبند باشیم، می‌توانیم شاهد نتایج سودمند نقد در جامعه باشیم.

۲- اصولا اگر قرآن به مردم می‌آموزد که به مجادله‌های دیگران گوش دهند و از میان نرم و درشت و تند و تلخ و شیرین آن، سخن نیکو و مفید را برگزینند، به این معناست که باید «تاب تحمل پذیرش سخنان درشت انتقادی را در خویش افزایش دهند». بنابراین‌ترتیب قرآن زمینه‌های تحمل‌پذیری جامعه را بالا می‌برد و جامعه‌ای از عالی‌ترین روابط اجتماعی ایجاد می‌کند.

۳- انتقاد و انتقادپذیری مسئله‌ای است که در حوزه حقوق عمومی مناسبات قدرت معنا و مفهومی درست می‌یابد، به این معنا که مسئله تحمل دیگری در حوزه روابط اجتماعی و روان‌شناسی هنجاری هرچند مسئله مهم و اساسی است؛ ولی در حوزه مناسبات قدرت تحمل دیگری به شکل انتقادپذیری، تجلی واقعی و حقیقی می‌یابد. اصولا توان و ظرفیت تحمل افراد پس از رسیدن به قدرت به‌شدت کاهش می‌یابد و از هرگونه نقد و انتقاد ناخشوند می‌شوند و واکنش‌های تند و عصبی از خود بروز می‌دهند. از این‌رو اگر از انتقاد و انتقادپذیری سخن به میان می‌آید، مهم‌ترین مصادیق خود را در حوزه رفتارشناسی قدرت و مناسبات میان دولت و ملت نشان می‌دهد.

۵- دفاعی‌ت: با عبارت‌ی مشکلات نمایندگان از قبیل «عدم تخصصی»، «خالت در امور اجرایی»، «ضعف نظارت»، «لای‌یا بدولت»، و «سوءاستفاده از قدرت» ... که مصادیق آن بارها در سیلی‌زدن به سرباز راهور، دخالت در انتخاب فرماندار رباط‌کریم، تأخیر طولانی در تشکیل‌شدن کمیسیون حقوقی و قضائی و ازدواج سه‌گانه آقای نماینده، رسیدن به مناصب بالای دولتی یا پلکن مردم در مجلس، موضوع اخلاقی در محل دفتر بیمه و... لازمه نقد و انتقاد از نمایندگان را توجیه می‌کند. تا همان‌گونه که در قوه قضائیه متولی جلوگیری از نفض حقوق عامه داستان کل کشور است، در قوه مقننه مردم به‌عنوان موکل راسا از طریق انتقاد و نظارت و امثالهم بر حقوق عامه خود نظارت کنند تا کمتر به هر دلیل از ناحیه «صناره فضائل» آنها در مجلس نقض شود تا نیازی نباشد با کوچک‌ترین انتقادی از ناحیه یک شهروند از عملکرد آنها، خشمگین و برآشفته شوند و در یک جنگ نابرابر و بدون برقراری اصل تناظر و خارج از دفاع مشروع منتقد دلسوز را نابود کنند. ان‌شاءالله نمایندگان مجلس با تاسی به امیر مؤمنان در شـرع و سیدحسن مدرس در رویه قانون‌گذاری، قدری با خوشتن‌داری و سعه صدر... پیشرفت و تعالی خویش نمایندگان (مجلس) را موجب شوند و این مسیر توسعه و ترقی‌شان را با انتقاد تند مسدود نکنند.

❖ در تهیه این مقاله از پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه در انتقاد و انتقادپذیری از نگاه قرآن استفاده شده است.

خبر

یک نفر ۳۰۰۰ واحد مسکن مهر دارد!

● ایستا: سرپرست شرکت عمران شهرهای جدید با بیان اینکه طبق بررسی‌ها قیمت ساخت واحدهای نهضت ملی مسکن چهارمیلیون و ۷۰۰ هزار تومان در هر مترمربع تعیین شده است، گفت: اولویت ما در اجرای پروژه، سازندگان داخلی هستند ولی به‌منظور ارتقای تکنولوژی ساخت و کاهش سرعت اجرا مذاکراتی با شرکت‌های ساخت و ترکیه‌ای داشته‌ایم. علیرضا جعفری در نشست با اشاره به تلفیق طرح اقدام ملی با طرح جهش تولید مسکن گفت: تعهدات اقدام ملی در قالب طرح نهضت ملی مسکن ادامه می‌یابد و این موضوع به شکل یکپارچه مدیریت می‌شود. در تولید مسکن ظرفیت‌های بالایی وجود دارد. در تکلیف نهضت ملی ۶۰۸ هزارو ۴۴۵ واحد برای شهرهای جدید در نظر گرفته شده که در زمین‌هایی به وسعت ۱۵ هزار هکتار در سطح کشور اجرا می‌شود. سرپرست شرکت عمران شهرهای جدید در ادامه این نشست درباره بحث فروش امتیاز واحدهای نهضت ملی مسکن گفت: ما با این موضوع به جد برخورد می‌کنیم و تیم‌های نامحسوسی را برای مقابله با افرادی که در این موضوع ورود می‌کنند، آماده کرده‌ایم. برای مثال یک نفر سه‌هزار واحد مسکن مهر را در اختیار گرفته و متاسفیم که سوءاستفاده‌ها انجام می‌شود. جعفری درباره تقایط عرصه واحدهای نهضت ملی مسکن گفت: باید برای ظرفیت مدیریت عرصه، پروژه‌های محرک توسعه ایجاد کنیم. این پروژه‌ها در دستور کار است و کمیته اقتصاد شهری را تشکیل داده‌ایم که موظف است به‌رویزی زمین را افزایش داده تا قیمت زمین و عرصه مدیریت شود. وی در رابطه با نحوه تأمین اعتبار پروژه‌ها از محل اراضی و ارزش‌گذاری واحدها و این مسئله که شرکت‌های سرمایه‌گذاری مسکن در بورس در حال افزایش قیمت‌ها هستند، اظهار کرد: بحث مدیریت قیمت مسکن چندبعدی است و عوامل متعددی در این حوزه تأثیرگذار است. در سال‌هایی افرادی برای اینکه پشتوانه فعالیت‌های بورسی خودشان را داشته باشند، در شهرهای جدید سرمایه‌گذاری کرده‌اند. امروز یکی از معضلات ما رهاشدن بسیاری از زمین‌هایی است که در بد بخش خصوصی قرار گرفته و به نوعی در فضای شهرهای جدید ایجاد یک تهدید بالقوه است.

حذف قیمت مصرف‌کننده از روی کالاها؟

● ایلتنا: رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان با اشاره به اینکه متوسط مازاد قیمت هزینه توزیع کالاها ۴۰ درصد است، تأکید کرد: این درصد مازاد عدد بزرگی است که باید از آن به‌دقت درج قیمت تولیدکننده کم می‌شود. البته در برخی از این کالاها حتی تا ۱۲۰ درصد هزینه توزیع افزایش داشته که نوعی اجحاف به حقوق مصرف‌کننده است. عباس تابش در نشست مشترک وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و وزارت تجارت در همین راستاست. رئیس سازمان حمایت هزینه‌های تأمین و توزیع کالااست و با اجرای این سیاست مطمئنا بخش گردشگری نیز رونق می‌یابد؛ چراکه هزینه‌های توزیع کالا (سفر) کم خواهد شد. همچنین اجرای پروژه درج قیمت تولیدکننده به‌عنوان یکی از پروژه‌های تحولی وزارت صنعت، معدن و تجارت در همین راستاست.
رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان با بیان اینکه باید پیش از این سه قیمت مصرف‌کننده (روی کالا، روی شلف و روی بارکد صندوق الکترونیکی فروشگاه‌ها) وجود داشت، تصریح کرد: در راستای سیاست و پروژه جدید شفاف‌سازی قیمتی، به‌جای قیمت مصرف‌کننده روی کالاها قیمت تولیدکننده درج می‌شود و فاصله میان قیمت تولیدکننده و قیمت مصرف‌کننده به‌عنوان هزینه توزیع محاسبه و در نظر گرفته می‌شود و قیمت مصرف‌کننده روی شلف به اطلاع مردم می‌رسد.

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی و مدیریت بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک

● ایستادگی: وزیر راه و شهرسازی، سازمان بنادر و دریانوردی شهید باهنر و هرمز، تیاب، سیریک و جاسک